

FOGLALAT: Magyar-és Erdélyország (kinevezések 's előléptetések; nádornék ajándéka a Rákoson táborzott hadsereg számára; püspökhirdetés Romában: szebeni országos ülések 's az új főhivatalnokok beiktatása; mohácsi selyemtenyésző Egyesület; a bosnyák zavargások vége; fiumei gőzhajózási 's gyorskocsizási hírek; piskolli földrengés; időjósolat utolsó évnegyedünkre; rosnyai felszázados papünnep; a budapesti hangász-egyesület felszólalása; gyorskocsizás Pest, Arad Temesvár 's Ujvidék közt; változások a cs. kir. hadseregénél; 's a t. Portugália (a chartisták tönkre jutottak 's vezérek száműzetvék; 's a t. Spanyolország (cortesülési viták a trónkövetelő mozgalmiról; az új választások sikere; a mörök Centa elleni vállolata; hadi hírek; 's a t. Anglia (parlament-elhalasztás; nottinghami népgyűlés; london-middlesexi sheriffválasztás 's a t. Franciaország (a követkamra fölös zlatása 's lapok aziránti vitája; különböző hírek a constantinei hadszállítványról; 's a t. Német 's Oroszország. Amerika. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizálás.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Ő cs. kir. felsége f. é. sept. 19iki határozatában Bydeskúthy Lajos kamrai biztost, Herchenröther Gyula ó-budai kamrai tisztartót, és Fischer Károly kassai város- tanácsost a zombori kir. kamrai igazgatósághoz ülnökké nevezni méltóztatott.

Ő cs. kir. flugsége Maria-Dorothea Nádornék, a Rákoson táborozott katonaságot száz akó borral kegyeskedék megajándékozni.

A pápa ó szentsége f. h. 21kán, többek közt Haulik György zágrábi, 's Popovics Bazil munkácsi püspökökké neveztetettek Quirinál palotában tartott üléskor, kihirdeté (preconisálta). —

N. Szeben oct 6kán. Sept. 30kán tartott 5lik országos ülés viszont megkezdé az országos ülések folyamát, midőn is a terembe felgyűlt ország RReit az országos elnök ékes beszéddel üdvözlé. Ezután felolvastattott kir. biztos ó fenségének a RRdekhez sept. 20ik napjárul intézett azon levele, melly mellett ó felségének f. e. aug. 31kéről 4021 udv. szám alatt költ 's az ország kormányzó, kincstárnoki, tartomány kancellári, tart. fő biztosi, fő számvevőség elnöki, 's több kinevezetéseket foglaló legfelsőbb leiratát, kihirdetés végett a RRdeknek általküldé, melly leirat, a RRdek által közíratra bocsátattott. Ennek következtében oct. 1-2- és 3dikán nemzeti gyűlések tartattak; következett napi (4ki) országos üléshől kir. főhg 's teljes hatalmu biztos k. magassága országos küldöttség által a k. megerősítést nyert országos tisztviselők beiktatására meghívván, ez ünnepélyes beiktatást a főhg oct. 5én véghez is vivé, 's e' végre lakhelyéről udvarostul kiindulván Schirding gránátos zászlóalj kiállított sorai közt a jelen országgyűlést megnyitott ünnepi szertartásokkal a teremben megjelent 's az ország RRdei által ismételt éljen kiáltással fogadtattott. Erre a trónbar helyet foglalván beszédet tartott, mellynek végén eddigi kir. kormányzékai másodelnök gönczruszka Kornis János grófot felszólítá, hogy kinevező-levele (collationalisa) előleges előadása mellett esküjét mint Erdély nagyfejedelemség kinevezett kormányzója tenné le. Mire Kornis János gr. kinevező-levele az ítélő mester által felolvastattván, az újdun kormányzó az esküt letette. A kir. biztos ezután előadván fels. fejedelmünk által lett megbiztatást, hogy a kir. főkormányzéknek több újdun nevezett 's jelenlevő tagjait is ez úttal a RRdek előtt hiteltesse meg 's így a kir. főkormányzékét törvényiszabta hivatali tisztiköre teljesítésébe annálsietőbben vezesse be, mire nézve az újdun kinevezett kincstárnok kisérei Rhédi Adám gr. 's tartományi kancellár, szárhegyi Lázár László gr. kinevező-leveleik (collationalisaik) előadása 's felolvastatása után a szokott hitforma szerint feleskűttek. Ezt követé a több kinevezett 's jelen volt kormányzékai tanácsnokok u. m. hilibi Gál László, Komrád András, nagy-rápoli Szentgyörgyi Imre, Bruckenthal József, hídvegi Mikó Imre gr. m. gyerő monostori Kemény Ferencz, Papp Sámuel és fogarasi Lészai Lajos kinevező-leveleik felolvastatása, kik ezután szinte a szokott esküt egyszerre letették. Erre az új kormányzó Kornis János gr. maga 's a főkormányzék nevében, fels. urunk 's képviselője iránti hódoló 's hálaérzésit nyilvánítá; a RRdek nevében pedig Földvári Farkas ítélőmester hasonló indulatokat tolmácsolt. Ez ünnepi szertartás után a kir. biztos udvarostul ismételt éljen kiáltások közt hagyá el az üléstermet, 's kormányzó gr. Kornis János 's a főkormányzék által szekeréig kísértetvén, a kiállított gránátosok sorai közt lakjába visszament, a kormányzó pedig a kormányzékkel együtt az ülésterembe visszatérvén beszédet tartott az Ország Rendéhez, mellyre a RRdek nevében Földvári Farkas ítélőmester felelt. Ezzel az ülésnek vége szakadván a k. biztos főhgnél fényes ebéd vala, 's este az egész város kivilágittatása rekeszté az ünnepet. E. H.

Mohács oct. 12én: Casino-Egyesületünk, lelkesülten, a lakosokat hasznosan foglalatatoskodtató, 's egyszerűen vagyonosulásukra alkalmat nyújtható kívánatól, 's meg azon kedvező körülménytul is buzditatva, hogy már háromezer eperfa lé ez tökéletes használhatásul, 's egyébiránt a hely természeti fekvése is rendkívül ajánlkozó selyemtenyészésre, elhatárza „Mohácsi casinoi selyemtenyésző Egyesület“ czim alatt először 12 évre összeállani, 's így e' történeti leghíreseb helyet iparirányban is kiemelni a középszerűségből; 20 pgo forintos részvényeket szándékozik kiadni az Egyesület, mellyekből minden vallás, rang, kor, nem, 's lakhely különbség nélkül minden kívánsága szerint vásárolhat. Ism.

Zágrab, oct. 10én: Miatán a szomszéd bosnyák kapitányok teljességgel nem akarának a jogszerű rendnek 's kormányuk parancsának engedni, végre sept. elején Meched Vedsihi basa 's vezér, Bosznia helytartója összesen mintegy hatezer főnyi gyalogsággal, egy dzsidás ezreddel, 14 álgúval 's egyéb házi katonasággal Travnikból Banjaluka felé megindult a bosnyák kapitányokat fékezendő, kik részükrol szinte valamennyi párthiveiket összecsoditék. Lápniknél

a' lázadók előcsapatjára bukkanván a' vezér, rövid csata után széllyelrobbantá őket, 's gyorsan Jassenicza felé nyomult, hol a' csatarendbe állított, előcsapatjok sorsa által már elcsüggedt lázadókat a' vár rövid lödöztetése után megszalasztá. Ezután a' jasseniczai erősséget leromboltatván, az elfogott lázadók közül 4 főnököt 's 7 jasseniczai lakost azonnal kivégeztete; a' többi foglyot pediglen megajándékozá 's lakhelyeikre küldé azon meghagyással, hogy ezentul nyugodtan viseljék magukat. Sept. 18án akadály nélkül Bihacs alá érkezvén a' vezér, táborba szálla, 's Bishevich kapitányt, ki hű maradt a' kormányhoz, tiszteleti kaftánnal ajándékozá meg kapidzsi basi ranggal, 's a' bihaci kapitányság muteselimjévé nevezé őt, egyszersmind 10 kapitányság főfelügyelését bizta rá. Sept. 22én Vlasic b. bán 's főparancsnok Zavaljeben összejött a' vezérrel orvosnahruli tanácskozás végett az ottochani részen. A' bán számos tábornok, egyéb főtiszt, 's egy osztály ottochani határfőrezred négy álgúval kíséré. A' vezér ellenben egy osztály rendes gyalogsággal, 2 század dzsidással, 's néhány száz egyéb katonasággal jelent meg Zavaljeben, hol szokott katonai tisztelgással fogadák őt. Értekezés után az ottochani osztály néhány hadfordulatot tón a' vezér előtt, mit a' török seregek viszonzván, valóban bámolni kelle szép haladásukat. Sept. 23án Ostrovacz felé vonult a' vezér, 's Armutovich kapitányt 's a' megszökött Bassirevich kapitány családját bilincsekben Travnikba hurczoltatá, hová magas elindult sept. 27én. Most már biztosan reménylhetni, hogy minden kicsapongásnak vége szakadand orvonalunkon, mivel már majd valamennyi nyugtalankodó bosnyák kapitány helyett rendes hatóságokra van bizva az igazgatás.

Fiume oct. 9ikén. A' trieszti Lloyd társaság „Principe Metternich“ nevű gőzöse legnap reggeli 9 óratájban partvidékünkön horgonyt vete. Utját Triesztől hozzánk 22. vendéggel, 15 $\frac{1}{2}$ óra alatt tevő meg. Kapitánya Gelicich Tamás úr, fiumei születés. A' sétaútra, mellyet tengerünkön teendő vala, a' kormányzó úr számos vendéget hívva meg, kik felgyűlvén a' gőzösré, miután a' tisztelt kormányzó paratlan műveltségű 's ritka nyájasságú hitvesével együtt szinte a' hajóra megérkezett, reggeli 11 órakor „Principe Metternich“ Portore 's Buccari felé megindult. Födözete egészen el volt lepve; a' vendégek közt vegyes számmal voltak asszonyok, kik a' csipőkén fuvó éjszaki szél daczára is, mindnyájan, 's mindig a' fődözeten maradtak. Sebeseb haladt el a' szép Metternich Marinschicza, két Costrena 's több Portore előtt, hol azt több mozdurránás üdvözlé, az itten szállászó cs. kir. 7-ik számú vadász-zászlóalj hangászatának zengedezési közt, 's a' kilencz mérföldnyi távolságot 1 $\frac{1}{2}$ óra alatt, menet 's jövet, megjárta. Ezen 120. lövegű gőzösek csúnya 's bútorozása fényűzéssel határos. még is, kik az újabb dunai gőzhajókat látták, úgy lelék, hogy ezek „Principe Metternich“ et díszre felülműlják; de nem kényelemre is, melly ezen, mint hosszabb ideig tartó tengeri utakra szánton, nagyobb (de nagyobbak is kell lennie), mint a' dunaikon. Mi e' gőzösn többeknek föllúnt, az a' tatszobában letező könyvtár vala, mellyben mintegy 80 darabra menő, jeles olasz, francia 's angol munkák, pompás kiadatú kötetek fogtak helyt. Ma öt órakor reggel indult vissza Triesztből mint haljúk Pólában csekély időre vendégeit szárazra eresztendő; 's a' f. hónap' 12ikén újra kiinduland Triesztből, az Adrián egy mulatsági utat teendő Cattaróig, menet 's jövet Fiumét, Lussint, Zárat, Spalatót 's Raguzát meglátogatandó. — A' gyorskocsizás Pest 's városunk között szépen halad, bár tőlünk egyparszor már utazók nélkül tért vissza Károlyváros felé. De, mi igen nagy kár! már ritkán érkeznek meg a' kiszabott órában; minek ugyan egy izben az volt oka, hogy Kamenyáknál (első posta Fiuméhez a' Ludoviceán) kereke törött el, és szinte Fiuméből kelle számára kereket vinni; — többnyire pedig kérése a' Nagyvázsny 's Csáktornya közötti utak' rossz állapotának tulajdonittatik! Időjárásunk 7ber közepe óta folyvást kedvező a' szőlőgerezdeknek; mellyek kivált tíznapi óta többnyire mezédeségűek. A' felső 's alsó Drágaiak, két Costrenaiak 's Buccariak, már sz. Mihály óta folytatják a' szüretet; a' fiumei kerületben is többen hozzá fogtak, 's mint tapasztaljuk Terézianapra kevés szőlő marad szedetlenül. A' mennyiséget tekintve az idei szüret általában nem lesz olly jutalmas mint a' tavali, 's mint sokan hitték; vannak azonban egyes szőlők a' fiumei kerületben, szintolly bőven fizetők, mint tavál; minőségre azonban, köszönet a' szüret idővel kedveskedő ösznek! fölülmulandja az idei termés a' múlt évit.

Egy külföldi csillagász következő időt jósol e' f. év utolsó negyedére: „October általábanösen vége komor leend. Egyes tiszt, nyájas napok hirtelen engedni leendnek kénytelenek esőnek 's fölegeknek. Legkedvezőbb lesz az idő a' hónap közepe felé. A' légmérséklet e' hó sajátos irányában fog mutatkozni 's keveset változni. Uralkodni éjnyugati szelek, többnyire nyugat felé fordulandók. Szélvész nehezen érendünk, ámbár a' hónap vége felé elég erős szelek hajlítottatják a' fák lombtalan ágait. — November széptiszta idővel fog megjelenni 's a' vén asszonyok nyara olly nyájas leend, hogy kívánni sem lehetne gyönyörűbbet; az éjek azonban hidegek lesznek, 's a' fagy sem maradand el. Egyébiránt e' hónapban igen sok ködöt várhatunk, minek vége felé hó 's téli fagy lesz következőse. A' szél éjszak felől jövend. — December mint téli szigorú

hideg minden jelével bőven ellátva köszöntend be; közepe felé azonban még egyszer meg kell küzdenie az ősszel, minek aztán locspocs idő lesz fanyar gyümölcse; de végre csakugyan a kemény tél maradandó győztes. —

Rozsnyón oct. Skán tartá legfényesebb egyházi szertartással nyitra iváncái Vitéz András székesegyházunk' köztiszteletű prépostja papsága felszázados ünnepét, midőn nagykeri Scitovszky János püspökünk' vezérlete alatt kanonok-társítul, 's egyéb csupa áldozópapoktól környezve 9 órakor ama' nagy oltárhoz lépe, mellynél mint helybeli kanonok már 31 évig diszlelt, az egkek' urának arany-miséje áldozatját bemutatandó. Minek végeztével szeretet rokoninak, számos tisztelőinek, 's tömérdek e' végre egyházunkba sereglett buzgó sokaságnak áldást osztogata. Következék ezután illy gyéren előfordulni szokott örömnaphoz illő fényes lakoma, melly alkalommal minden rendű, 's vallásu válogatott hetven vendég az őket megtisztelő érdemdús aggastyán hosszas életéért áldást mondott, egy névtelen verselő pedig magyar kinyomatott rimessékel pendíté meg e' jeles egyházi férfiú becses élete némely vonalmaid, többen tudva levő szerénységét kímélvén, fenntartják magoknak egyedül a' siron-tüli zöldelőbb koszorúfűzhetést.

A' pestbudai hangász-egyesület tagjaihoz. A' pestbudai hangász-egyesület t. t. tagjai tisztelettel hivatnak meg oct. 22én reggeli 9 órakor a' Pest-városi táncstermek épületében (fölmenet a' nagy hiduteza mellett) tartandó közgyűlésre, hogy ez alkalommal (az egyesület szabályinak 13ik §. szerinti) az intézet kormányára három következő évre mind elnök, mind a' 40 tagból álló nagy tanács tagjai megválasztathassanak. Azon tagoknak, kik lakjokat az intézet jegyzőkönyvébe iktatták, az egyesület tagjainak nyomtatott névjegyzéke fog küldetni, hogy abból minden tag (az intézet szabályi 11ik §. szerint nyert szavazási jogánál fogva) az új kormányra választandó személyeket annál biztosabban kijegyezhetvén, a' választó közgyűlésnél szavazatát beadhassa. Azon tagok pedig, kik lakjokat a' jegyzőkönyvbe nem iktatták, mint szintén azon hangászatkedvelők, 's ez intézet baráti, kik csak most kívánának tagjai lenni, hogy az említett választó gyűlésre megjelenhessenek, ne sajnáljanak az említett névjegyzékért oct. 19étől fogva (de csak délutáni órákban) az egyesület írószobájába (nagy hidutezán, Parkfrieder 4ik szám alatti háza első emeletén, hátul) fáradni. Az új tagok azonban tisztelettel kéretnek Fetter posztóárns 's egyesületi pénztárnoknál, az említett háznak „Magyar“ cím alatti szeglet-boltjában, mindenek előtt a' 2 p. forint pénzalap-lefizetésre, a' névjegyzék kérésénél a' pénzalapról nyert nyugtatvány előmutatására. Róth krepf Gábor s. k. az egyesület ideigleni titkoka.

A' gyors utazási intézet Pest, Arad, Temesvár és Ujvidék között, melly kevés idő múlva egy egyesület által egész tökéletességgel létesülni fog, a' nagy érdemű közönségnek sok oldalról nyilvánított kívánságára készséges vala elhatározni, utazásit ideiglen Pestről Szegeden által egyedül csak Temesvárig, 's onnét ismét vissza felé, még pedig: 1837. oct. 14től kezdve helenként kétszer megtenni, 's kocsjait minden kedden és szombaton este 5 órakor Pestről Temesvárra, és minden szerdán és vasárnap reggeli 5 órakor Temesvárról Pestre félbenzakaszatlatlanul, minden tekiutet nélkül arra, van-e nincse utazó, megindítani.

Piskolton sept. 26ikán esti 7 és 8 óra közt, félévi szünet után, ismét igen erős földrengés riasztá ki házaiból a' lakosságot. A' földrengéssel járó szokott károk most sem maradtak el; emberélet azonban nem esék áldozatul a' természet e' szörnyű tüneményének.

Ujabb változások a' cs. kir. hadseregénél: Sonntag Wenzel vezérőrnagy 's olaszországi pattantyustár-igazgató, pattantusjostálynok lett Olmützben; Zephyris Ignác b. a' 6ik vadász csapat parancsnoka pedig Fleischer b. 35 sz. gyalog ezred parancsnoka. Előléptettek; alezredesekből ezredesekké: Magdeburg Károly a' hídász csapatból, ugyanott; Pfeiffer Károly Windischgrätz hg. 4 sz. könnyűlovass ezredből, 's Hirschal József Hessen-Homburg hg. 19 sz. gyal. ezr., az ezredben; Dietrich Antal Bertolotti b. 15 sz. gyal. ezr. a' bécsujhelyi katona-intézetben tanító, az ezredben, 's hivatala megtartásával; Feldegg Kristóf b. Fleischer b. 35 sz. gyal. ezr., a' 6ik vadászcsapat parancsnokává; Hiller János b. a' sajkás csapatból a' varasdi 5 sz. gyal. határezredhez; Uhlmann János, az elsőbül mint másodezredes az 5. sz. tábori pattantus ezredhez, 's mint lombard-velencei pattantyustár igazgató. Őrnagyokból alezredesekké: Lindenbichel Károly Mátvás, Fleischer báró 35 sz. gyal. ezrednél granátosztály parancsnok, 's Mastrovich Miklós Hessen-Homburg hg. 19 sz. gyal. ezrednél granátosztály parancsnok, az ezredben; Strobel Károly a' 9ik vadászcsapat parancsnoka, ugyanott; Godart August b., Windischgrätz hg. 4 sz. könnyűlovass ezr., az ezredben; Müller Andor, az 5ik pattantus ezredtől az elsőhez. Kapitányokból őrnagyokká: Reinharz Fridrik Hessen-Homburg hg. 19 sz. gyal. ezr., Golner b. 48 sz. gyal. ezredhez; Pürker Vincze Wimpfen b. 13 sz. gyal. ezr.; Sonnenmayer Fridrik, a' bombalövész-testtől az 5. sz. tábori pattantus ezr.; Pollák Mátvás, Sándor ezár 2. sz. gyal. ezr., d. Miguel 39 sz. gyal. ezr.; és Szlama Antal, Hohenlohe hg. 17 sz. gyal. ezr., Leopold két szicíliai hg. 22 sz. gyal. ezr., mindkettő megtartván hivatalát a' bécsujhelyi katona-intézetben. Pelczér Endre, alezredes Károly Ferdinánd hg. 51 sz. gyal. ezrednél, parancsnoka lett az 5 sz. őrsapatnak; Parrot Jakab, őrnagy Fridrik Vilmos porosz király 10 sz. huszár ezrednél, főhadikormányzékü segéd Galiciában, 's Tittel-dorf Fridrik, őrnagy Golner b. 48 sz. gyal. ezrednél, Mastrovich megürült granátosztály parancsnoka. Nyugalmasztattak; következő ezredesek: Innerhofer János, Wellington hg. 42 sz. gyal. ezr., a' bécsujhelyi katona-intézet főügyelője, vezérőrnagyi ranggal 's nyugdíjjal; Hermany Ferencz, a' varasdi 5. sz. gyal. határezred; 's

Hibler Márk, Fleischer b. 35 sz. gyal. ezr.; — őrnagyok: Mor Antal, Nugent, gr. 30 sz. gyal. ezr.; — Balsami Ferencz, Wimpfen b. 13sz. gyal. ezr.; — kapitányok: Stökner József, az 1 sz. pattantyusezre.; 's Binder Adám, Károly fhg 3 sz. gyal. ezr. őrnagyi ranggal 's nyugdíjjal; végre, Sándor Mihály, Reusz hg. 7 sz. huszár ezr., őrnagyranggal. Closius Fridrik, nyugalmazott alezredes, ezredes rangot nyert. Külföldiek, 's azok viselhetésire engedelmet kaptak: Henik Gusztáv, Hohenlohe-Langenburg hg. őrnagy Mazzuchelli gr. 10 sz. gyalog ezr. a' hannoverai kir. Guelph rend nagykeresztjét; Mensdorf-Pouilly Hugo gróf, őrnagy a' Császár 4 sz. dzsídás ezr., nagy keresztjét, 's Mensdorf-Pouilly Alfonz gr., a' Császár 1 sz. dzsídás ezr. kapitány, kiskeresztjét Szász-Erneszt hgi házrendének; 's Kollowrat Ferencz gr., másod-kapitány Szász-Koburg-Gotha hg. 1 sz. dzsídás ezr. 's tulajdonosi segéd, az eddig birt kiskereszt helyett, középkeresztjét a' portugáli kir. Krisztusrendnek. —

F. h. 1jén a' kora halál Földváry Miklós tbirót munkás élete 36ik évben rokoni karjaiból elragadván, hült tetemeit 4én Péteriben a' családi sírboltba, takaríták. Béke hamvainak!

PORTUGÁLIA.

A' Diario do Governo sept. 25iki száma szerint, Ruivaens mellett, Braga és Chaves közt, sept. 18án das Antas és Sa da Bandeira parancsi alatt az alkotmányosak egészen tönkretevék a' chartistákat, mire megmaradt harcsozik Saldanha 's Terceira vezérlete alatt legnagyobb rendtelenségben Chavesbe vonultak. Innen a' chartisták említett két főnöke még egyszer (először az aug. 28iki Rio-Mayor melletti csata után) alkudozni kívánt, további vérontást kímélni akarólag, és sept. 19én követet küldé das Antashoz, őt személyes összejövetre fölszólítás végett; mit azonban ez utóbbi még az napon boticasai fő tábornoktól költ válaszában kereken megtagadott, azon nyilatkozattal, hogy a' további vérontást csupán az által szüntetheti meg, ha a' Saldanha 's Terceira vezérlete alatti katonák azonnal meghódolnak, 's fegyvereiket lerakják; mi tüstint meg is történt, mint azt következő telegrafi sürgönyből láthatni, mellyet a' kormány Portobul sept. 23ról az ottani osztálynoktul kapott: „Sept. 20ikán a' lázadók következő föltételek alatt meghódoltak: minden haderő ő fölsége kormánya parancsit követi; a' lázadás főnökei elhagyják az országot; a' tisztek, kitöröltetvén a' hadjegyzékekből, az 1790ben megalapított zsoldra jutnak; e' föltételek pedig a' Valencában 's egyéb fölzendült tartományokban állomásozó chartista sergek-re is terjednek.“ Ugyanazon raknasszáddal, melly e' híreket hozá, egy utas érkezék Falmouthba, ki azt hírlé, hogy Saldanha tábornagy, 's Terceira hg, midőn a' rakhajó sept. 28án a' vigoi (Galiciában) kikötőben megállott, már ott valának, 's az angol alconsul lakján tartózkodának. Terceira hg az első onnan indulandó angol gőzössel Lissabonba szándékozik hajózni, 's mindaddig az angol admiral-hajón maradni, míg házi ügyeit rendbe szedvén, nője 's gyermekei kíséretében Angliába fog vitorlázhatni. Saldanha, mint látszék, Corunnaba, 's onnan Parisha szándékozik. —

Saldanha tábornagy 's Terceira hg das Antashoz küldött föntérintett irata következő tartalma: „Chaves, sept. 19én. Kegyelmes ur! Azon meggyőződés, miszerint Portugália szabadságát egyedül az alkotmányos charta kormánya alatt biztosíthatni állandóan, fegyvert kényyszerite kezünkbe a' charta behozatására: 's azzal hízegénk magunknak, hogy mindazok, kik d. Pedro vezérlete alatt e' chartát honosítani segíték hazánkban, annak ismétli helyreállításakor velünk egyesülnek, 's mi nem leendünk kegyetlenek polgártársink vérebe mártani kezeinket. E' kívánattól lelkesülten, elhagyók magunkat csábíttatni az aug. 28iki csatát Bomfímval (Rio Mayor mellett) úgy végezni, hogy az utóbb, ellenségünk böcsületességében helyzett határtalan bizalmunk következtében, káros következményeket hozaránk. Ugyanazon kívánat bira bennünket lehető leggyorsabb egyesülésre Minho tartományt védő parthiveinkkel, vérontás helyett baráti értekezéssel végezni akarólag kegyelmességgel a' tusát. Szinte' ezélből ma, miután tegnap fájdalom! vért ontottunk, 's tartományi sergekkel egyesültünk, kegyelmességgedhez fordulunk, személyes összejövetel kérvé, hogy aztán vérontás és böcsületünk sérelme nélkül, azon inséget, melly mindenfelől körül vett bennünket, 's majd káröröme buzdítja ellenséginket, mivel az egész nemzet 's hadsereg áldozatjaul esik, állandóan megszüntessük. Kérjük kegyelmességged: határozza meg küldöttünknek adandó válaszában az összejövetel idejét 's helyét. Isten tartsa meg kegyelmességged.“ Következnek az aláírások. — A' chartisták megbuktát főleg annak tulajdonítják, mivel a' két főnök (Saldanha 's Terceira) nem nyilvánítá a' charta szándékolt módosítását, 's das Antas minden várakozás ellen nem pártolt hozzájuk, portoi 's lissaboni vagyonos párt-hiveik pedig röstek valának a' pénzküldésben.

A' radical True Sun következőleg nyilatkozik a' portugáliai legújabb politikai ügyek iránt: „A' portugáli alkotmányos kormány ellen fölzendültek tökéletes tönkrejutasán nem fognak csudálkozni olvasóink, kiket már rég elkészítünk ez előleg gyanítható eseményre, ámbár a' chartisták, miguelpartiak 's ministeriek levelezőji folyvást ellenkezőt akarának elbítetni. A' száműzetés büntetése, melly a' meghódolási alkuból azon vékes aristokratákra származott, kik hazájokat illy zavarba dönték, ma reggel köz tanácskozás 's beszéd tárgyaul szolgál. Tapasztalás bizonyítja, hogy vérszomjas büntetés a' társaság egyik osztályában sem javítja a' bűnöst; de olly esetben, minő e' mostani, midőn a' közügy nyugalma forog kockán, 's számos derék polgár élete lön pusztá önzés áldozatja, sokan vélik

hogy a kolompások büntetés nélkül hagyása igen nagy véték lenne, 's tanácsosnak mondják példaadásul száműzetésök mellett még vagyonyukat is elkoboztatni. Hisz ugy is fejdelem pártolá a két lázadó főnököt; majd gondolkozik az életükről. Ugyan ez okbul talán Palmerston l. is segíthetné őket; jut rá a' titkos költségekre szánt pénzéből. Mi legalább meg vagyunk győződve, miszerint ő lódsága az ország elkorcsult daczára sem merészlend a' jövő parlamentben nyilvánosan alaminznát kérni illy ügy vértanúji számára. Tehát csak a' titkos költségekre szánt pénztárhoz folyamodjék. —

Barjona legközelebb indulatos beszédet mondott Anglia ellen a' cortesben, mivel ő és több követ hívé, miszerint „Savage“ angol briggg nem egyéb cselből futott a' vianai kikötőbe, mint segítségül a' chartistáknak, kik utóbbi időkben e' kikötőt elfoglalva tarták. A' portugál kormány nem sokára ismét elégtételt kívánand Angliától azon sérelmekért, miket az a' portugál lobogó ellen elkövette Mozambiqueben, midőn egy spanyol rabszolgahajóval az angol „Leveret“ csatába keveredék. — A' kir. családót rendkívül megrendíté a' charta ügyének váratlan megbukta. —

SPANYOLORSZÁG.

A' cortes sept. 23iki ülésében, vita keletkezvén a' carlosiak Castiliába nyomultáról, a' hadminister azzal védé a' kormányt, hogy az kénytelen volt az ellenség kényére engedni Castiliát, mivel nem bir elég katonával, valamennyi tartomány hathatós védelmére. E' nyilatkozatból az látszik következtethetőnek, mintha mindannyiszor véd nélkül kellene a' tartományokat hagyni, midőn a' trónkövetelőnek kedve jó Madrid ellen nyomulni, 's a' várost elhagyni, ha Carlos e' vagy ama' tartományba vezeti pártiveit. Valóban veszélyes helyzetet soha sem nyilváníthatott volna a' ministerium. — Sept. 29én 84 szóval 27 ellen egy indítványt fogadott el a' cortes, a' pénzügyminister sept. 2iki rendszabályát (melly szerint a' kincstárjegyek csupán a' hadsereg hasznára fordítandók) alkotmány-ellenesnek nyilatkoztatására. — A' madridi választásoknál az 1837iki alkotmány híveihez hajlik a' győzelem. Quiroga napiparancsot bocsáta közre, melly szerint a' madridi választásoknál zavart gerjesztők haditörvényszék által fognak elítéltetni.

Madrid, sept. 25én: A' választások élénken haladnak. Ma több polgár jelent meg a' választáson. Minden körülményből reménylhetni, hogy a' mérséki párté leend a' győzelem, legalább a' követkamra részire bizonyosan; de a' tanácsának sükere még kétes. Pita ministerben már csak a' cortes tartja a' lelket; melly azonban híhetőség nem sokára tul adand rajta, 's a' ministerek tetteinek bírálgatását alkalmasint a' kabinet elosztatása, vagy legalább tetemes módosítása követendi. —

Az új elkobzási törvényben többi közt határoztatik: minden Spanyolországban kül tartózkodó spanyol, ha további elmaradásra különös engedelemmel nem bir, 's három hónap alatt az alkotmányra 's kormány iránti hűsége meg nem esküszik, nyugdíját, fizetését, rendjeleit 's hivatalát elveszti, 's többé soha tisztségbe nem juthat. E' határozat azon spanyolokat is érendi, kik felsőbb engedelemmel tartózkodnak külföldön, ha a' kitűzött határidőben az alkotmányra meg nem esküsznek.

A' madridi „Patriota“ állítása szerint, a' mórok Ceuta ellen intézett megtámadása, a' carlosi párttal kötött alku következménye, melly nem keveset tüze ki célul magának, mint a' négyesszövetség két leghatalmasb tagját egymás közt meghasonlítani. A' marokkói császár mindazáltal időt kért, gondolkozhatni olly vállolatrul, melly dicsvágyának hízelg, 's melly őt a' földközi tenger kulcsával kecsegteti.

D. Carlos sept. 25én Aranda de Duero vidékén mutatkozik, Zariateguy harcossal egyesülendő; a' királyné győztes seregei azonban folyvást nyomában vannak. Azon állomásokat foglalván el a' trónkövetelő, mikén előbb Zariateguy tanyázott, Segovian át most sokkal nagyobb haderővel fenyegeti Madridot, mint az említett carlosi tábornok csekély sergével ezelőtt eszközölheté. Igen féltendő, miszerint Carlos jelenléte Burgos tartományban magosra élesztendi a' zendülés lángjait, mellyeket már Zariateguy az elmékben gyujta. A' főváras veszélyes helyzetét tehát még nem mondhatni elmúltnak; mert az most is folyvást fenyeget, csak hogy más oldalrul. Mig a' trónkövetelő hadserege e' mozdulatokat teszi, Cabrera Alsó-Arragoniába törekszik csalni a' királyné seregeit, hol újabb fegyveres csapatokkal egyesülvén, alkalmasint akadályoztatni szándéka visszatérhetésüket azon esetre, ha Carlos ismét megtámadná a' fővárost.

Több átpártolt carlosi szökevény állítása szerint, a' királyné seregei nagy részint a' lázadók egymásközi meghasonlottának köszönhetik győzelmeiket, mert a' castiliai 's biscayai carlosipártiak keserű versenyyel gyöngítik egymást; a' navarraiak pedig elégtelennek azon befolyással, mellyet a' trónkövetelőre Cabrera gyakorol. Néhány nappal az utolsó csata előtt iszonyu fenyegetőzéseket lehet hallani a' táborban; ennek tudomása nem kis mértékben bátorítá a' királyné harczosait. —

Legújabb telegrafi sürgöny szerint oct. 7rül, Éspartero 25én ismét 30 embert fogott el a' gyalog ösvényeken futó trónkövetelő utóhadából, melly a' Dueron átmenvén 27én már Arandát is elhagyá, Zariateguyval egyesülendő. — Bonnet arragoni parancsnok Morano tábornokot kergeti, 's egyik vezérét 50 emberrel 's 200 fegyverrel elfogá; a' csapat más része Cabrerával egyesült, ki 27én 2 ezer emberrel Cantaviejaba hátrált. Oraa Teruelben van.

Bilbaoban nagy rettegés közt várja a' kormányzó a' katonaság lázadását, melly zsoldhiány miatt minden perczen kitöréssel

fenyegeti a' várost, mellyből már csupán a' félelem is számos lakókat küzde.

A N G L I A.

Oct. 2ikán a' lordkancellár nov. 15ére halasztá el a' parlamentet, melly napon, miat már említők a' törvényhozási munkálatok ismét megkezdetnek, noha közhiedelem szerint fontos vitákra csak karácson után kerüend a' sor. Az elhalasztásnál mind a' két házbul két két tag volt jelen.

Az angol lapok folyvást igen üresek 's csak Irlandai bajoskodnak, a' külföldi politikát pedig egészen mellőzik, Russzia's Kelet már felejtve, Spanyolországot az egész világ meguntá, még Portugália 's Canada is csak pillanatnyi figyelmet képes gerjeszteni. Eljövend azonban nem sokára ismét azon idő, mellyben ez országok újra előszínpadra fognak lépni történeteikkel; de most mindenekelőtt valamennyi lap 's mögöttük álló párt csak egy érdeket ismér, 's ez: Melbourne ministeriu nának sorsa 's első fellépte a' parlamentben az ifjú királyné szárnyai alatt. A' Times pedig így szól a' politikai forrongás irányáról: „Az egész iszonyu britt bírodalomban, melly a' világ két végét öleli, e' pillanatban csak egy csatáért szemlélhetni, csak egyet, mellyért a' pártok vínak, csak egy tárgyat, melly olly mély nyomasztó aggodalmat szül 's ez — Irland állapotja. Irlandról, azon sötét vészfeljés országról egy gondolkozó angol sem fordithatja el most figyelmét. —

Nottinghamban legközelebb népgyűlés tartatván, a' többség azt határozá, hogy a' külföldi gabna-beszállításnak korlátozása a' közönséges érdekre igen káros befolyásu, 's további divatozása minden kereskedő, gyártó 's földmivelő osztályt tönkre juttatand. Már is több idegen országot, melly eddig Angliából viteté kézműgyári szükségét, arra kényszeríté e' korlátozó rendszabály, hogy maga pótolja szükségét, 's ez által az angol gyárak nem kis mértékben szenvednek. Különös biztosság nevezteték folyamodás-készítésre a' parlamenthez, a' gabnatörvények eltörlesztése iránt.

Az alsó-canadai alsóház elosztatása előtt, azon indítványt, melly a' britt korona iránt hűséget 's vele szoros kapcsolatban maradást ajánl, 61 szóval veté félre 16 ellen, 's már most a' demokráta-párt Papineaut kívánja kormányintézőül.

(M. Herald) Több külföldi lap azon hírt kürtölé, hogy az ártatlan spanyol Izabellát a' fiatal Aumale franciaországi hűhez szándék nöl adni, ez híhetőség is látszik mert midőn Arguelles a' cortesben kikelt az illy politika ellen, a' spanyol cortestest épen nem mutata kedvet ellenmondásra. Ha ez csakugyan megtörténék, ugy Lajos Fulöp mindenestre haderővel csöndesenitné le Spanyolországot, de egyszersmind némileg francia tartománynyá aljasitaná. —

Brightonben hatalmasan dolgoznak a' királyné ünnepélyes elfogadására szükséges készületeken. Azon félkör, mellyen át a' városba menend ő fölsége, 89 lábnyi átmérőjű; felső páholyiban ezer, 's az alsó karzatokon kétezer ember foglalandhat helyet. Földszínen a' várostanács álland, melly onnan a' palotáig kísérendi ő fölségét. Azon indítványt, miszerint a' királyné megjelenése napján minden kalmár délután 1 óraker csukja be boltját, egy radical borbély azon nyilatkozatára, hogy ha a' tisztelet e' jelét valóban annak kell tekinteni, ugy azt a' polgárok szívsugalmára kell bízni, mert tisztelet-érzelmet parancs senki szívében sem gerjeszthet, félre veté a' tanácsötöbbség.

A' london-middlesexi két új sherif sept. 30án tevé le esküjét. Egyik közülök zsidó. A' sherif-hivatal igen régi 's nagy fontosságú Angliában, 's a' sherifek mindenütt kir. tisztviselők, a' middlesexit kivéven, mellynek hivatalát 1100ik év óta a' londoni lordmayor 's polgárok adják hűbérül. Minden polgár választható, ha esküvel nem bizonyítja, hogy értéke 15 ezer font sterlingnál kevesebb. Alderman nem lehet lordmayorrá. ha előbb sherif hivatalt nem viselt. A' sherif-választás pedig következőleg történik: a' lordmayor 14 polgárra áldomást köszönt, 's ezekből aztán a' polgárság kettőt választ, egyiket London, a' másikat Middlesex számára. A' megválasztottak 400 font sterlingnyi bírság mellett kötelesek hivataljokat elvállolni, 's Mihály napkor kezdik azt gyakorolni, miután esküjüket Guildhallban letévék. Másnap Westminsterbe mennek az új sherifek; hol a' kincstár-bárók hivatalaikba avatják őket következő szokások közt: bizonyos jószág hűbérnökei Shropshireből fölszólítatván köteleességük teljesítésére, a' legidősb alderman előlép a' city nevében, 's egy falasábot szétlhisít, azon kötelesség képleges elismerésül, melly szerint a' city, mint az érintett jószág hűbérnöke, a' királynak tűzfát tartozik szállítani. Azután ismét fölszólítják a' cityt, mint st. Clement Danesben földbirtokost, mellyen hajdan kovácsműhely állott, kötelessége teljesítésére, mire a' kincstár egyik tisztviselője, a' legidősb alderman jelenlétiben 's nevében hat patkóval 's 61 patkószeggel megjelenvén, azokat a' király személyét képviselő egyik kincstár bárónak fölszámllálja. A' sherif főbb kötelességei ezek: a' hűbérparancsokat ők teljesítik, 's ha a' király a' vádló, azaz halált érdemlő bünesetekben, ajtók betörése 's háztetők lerombolása által is nyithatnak magúknak utat a' tetteshez; egyéb esetekben azonban soha sem szabad erőszakhoz nyulni, hanem ravaszsággal kénytelenek hatalmukba keríteni a' bűnöst. Továbbá ők teljesítik a' bírák parancsát, előidézik az eskütteket, a' halálos ítéleteket végre hajtják 's zendülésekkor a' megyei fegyveres erőt munkálatra szólítják.

FRANCOZIAORSZÁG.

A' Moniteur oct. 4iki száma 3áról költ kir. rendeletet közzöl, melly a' követkamrát fölszólítván, a' választási biztosságokat

nov. 4ikére (a két corsicait 18ra) hja össze, hogy mindenik egy követet válasszon, 's a két kamra megnyitását f. é. dec. 18ra határozza.

Paris, oct. 4én: A' király 50 páirt neveze ki a' kamarákat fölosztató rendeletében, 's még nyomossabbá teszi azon rendszabályt. E' páirnevezés alkalmasint nem csupán azért történt, hogy az első kamra végre némi nyomosságot nyerjen, melly a' k. család-költségi törvény megszavazásakor ellensúlyul szolgálhasson a' már mindenhatóságra emelkedni kezdett választó kamarának, hanem, hogy az által a' választó biztosságokban hely nyíljen néhány új másodkamrai jelölt számára; mert új férfiak, új követek, új nevek 's elvek sokkal szükségesek a' dynastia, mint választópárt híveinek. Minden, mi hét év előtt nevezetes, kitűnő 's hatással bíró volt a' kamarában 's kívülről, a' hét éves ármányharcban, melly egyik nevezetést a' másikkal összeveszté, 's aztán mind a' kettőt tönkre juttatá, annyira elkopott már, hogy a' kamarában sem hathatós ellenzésre, sem ministeri egyes többségre, többé alkotó elemeket nem találhatni. A' politikai Franciaország e' pillanatban nagy csatahely, tömve holtakkal, sebesültekkel, 's mindennemű töredékekkel, hol minden a' két hadsereg dühös harca után elveszett, vezéreit mind a' két tábor megsemmíté, 's egymás zászlóit kölcsönösen szétszaggatá. A' kamarák fölosztása egy pár év előtt félelmes következményű lázba döntötte volna a' nemzetet, 's most egészen hanyag rendszabály-lá törpült. — Ha némelly jóslatoknak hihetni, a' kamra ezuttal mintegy 70 — 80 új tagot kapand 's a't.

Kir. rendelet következtében, legközelebb Carrey is részesült a' közbocsánatban, kit 1836ban a' páirszek megnevelésé miatt ítél el.

Strasburghban ismét öt személy törekvék a' löportoronyba rontani, 20 frankkal akarván megvesztegetni az őrt. A' katonalármát ütött, 's a' gonosztevők megsebesíték őt. Elfogni egyet sem leheté közülök, 's az egész történetet folyvást mély homály fedi.

A' National szerint a' bresti bagnoban (gályarab-tömlőcz) a' közbocsánat daczára, bizonyos Leger ül, az 1832iki júniusi zendülésben részesülés miatt. A' Charte erre megjegyzi, miszerint Leger nem politikai vétség, hanem a' stathatalom védei ellen intézett gyilkos merény miatt bűnhődik. E' megjegyzés alaptalan, mert valamennyi júniusi zendülő nyiltan a' stathatalom védei, katonák, nemzet-, 's rendőrök-élete ellen törekvék.

Midón Lalande admiral legközelebb meg akará látogatni a' tunisi beyt, az udvarlási terem ajtajánál több személy kéré őt: lenne szives máskorra halasztani latogatását, mivel állításuk szerint azon pillanatban házi dolgok tarták elfoglalva a' beyt. 'S ugyan mi dolog lehetett az? Nem egyéb mint hogy a' bey, tulajdon szemei előtt folytatá meg első ministeré, kegyenczét 's egyszersmind unokaöccsét.

Parisi lapok nem akarják hinni, hogy a' Constantine elleni vállalat ez évben sikerülhessen, részint az igen rosz időjárat, részint a' sok nyavalya miatt, mellyek a' francia táborban öldöklöve uralkodnak. A' Temps, mellyet némileg ministeri lapnak tekintetnek, e' tárgyban így szól: „Magányos leveleink olly szomorú képből tüntetik előnkbe bonai harcosaink sorsát, hogy a' vállalat fölüggesztését igen kívánatosnak vagyunk kénytelenek tartani. Illy rendszabály gúnyra szolgáltatna ugyan alkalmat; de inkább eltűrhetjük azt, mint 7—8 ezer francziát, kik 21 ezerből még épek, nyilvános veszélyre kitenni ismérrelen pusztaságokban 's hegyi rengetegek közt, csupán azért, hogy egy jól erősített, 's vakbuzgó néptől védett várost hatalmunkba kerítsünk, mellyből elfoglaltatása után azonnal ismét távoznunk kellene.“ — A' Tulonnais ellenben olly híreket közöl, mellyekből majd bizonyosan lehetne a' szállítvány megindulását jóslani Constantine ellen. Szerinte ugyanis Damrémont tábornok 's Nemours hg már a' Merdschez-el-hamari táborban vannak, hová folyvást újabb ezredeket várnak. — A' guelmai tábor már többször háborgaták az arabok; de mindig siker nélkül, mert az álgyutelepek azonnal nagy veszteséggel visszariasztják őket.

A' constantinei hadszállítvány állapotjáról bonai levelek sept. 18. 21. 24. 's 25rőlezt írják: „A' táborból érkezett újabb hír szerint, a' ras-el-akbari szoros már végkép elfoglalá a' francia előcsapat. A' bey sergei ellenállása igen gyöngye volt 's csupán néhány puskalövésből állott. Damrémont tábornok fő hadiszállása folyvást Merdschez-el-Hamarban van, 's hadi erejét mintegy Sezer főre számíthatni. Haditanács tartatván, néhány tábornok a' háborút elhatalasítani kíváná, mivel a' kedvetlen időjáratu évszak már igen közel van, leghatározottabban Caraman 's Ruhieres szólnak ez értelemben. „Sphinx“ gőzös négy századot szállított Algierből, a' 12ik soredred pedig kereskedőhajókön vesztegel a' bonai kikötőben, mivel Marseilleből jó, hol a' cholera pusztít.“ Duvivier ezredes folyvást a' guelmai táborban tartózkodik; melly azonban már minden fontosságát elveszté, mivel a' táborsemek egy napjárásnyira előre nyomultak. Egyébiránt Guelma jelenleg nagy katonakórházhoz hasonlít, hová valamennyi táborzállás betegeit küldözi, mivel legeszségesebb fekvésű az egész tartományban. — Berbrugger Adorján mint régiségbuvár követi a' tábor a' francia kormány rendeletéből, 's vele számos természetudós, kik külön osztályonként gyűjögnek nevezetességeket az algieri muzeum számára. — Sept. 21én élénk mozgásba jött az egész francia katonavonal, hire terjedvén, hogy

26án meginduland Constantine ellen az egész sereg, melly összesen mintegy 18 ezer főre mehet. Számtalan fiatal főtiszt seregle össze Nemours hg körül, nagyobb részint fiai a' császársági régi marsalok 's tábornokoknak. Ezenkél még igen sok idegen tiszt is csatlakozék a' sereghez, mint magányos műkedvelő, köztük Rüssel ausztriai kapitány, és számos egyéb minden nemzetbeli. Harmincz arab scheik is a' francziákkal harczol, az öreg Hadschi Soliman Achmet bey sógora 's halálos ellensége pedig a' rendezetlen spahikat vezérli. Ez agg harczost hihetőleg Constantine beyévé nevezendik a' francziák, ha Achmet békességet nem köt a' főváros bevétele előtt — Sept. 23án a' bey megtámadá a' merdschez-el-hamari tábor; gyalogsága puskalövésnyire közelite az árkolathoz, de nagy veszteséggel csakhamar hátrálni lön kénytelen. Legheveseb volt a' csata Rasel-Akbar kezdetén, hol a' 47ik soredred állott. Az ellenség száznál több holtat hagyott a' csatateren; a' francziák ellenben csak 6 holtat 's 55 sebesültet számláltak. Ezután az egész constantinei sereg az elétkozott fürdőkhez (Hamam Meskulin) vonult. — Tunisban legközelebb összeesküvést fődöztek föl, melly a' beyt meggyilkolni 's helyette egy a' porta által küldendő basát kormányzóul fogadni szándékozáék. A' tunisi első minister volt az összeesküvés feje, 's büntetésül azonnal zsinórt kelle csokolnia. Egyébiránt ez ügyben a' constantinei bey 's porta is részesült, az által eltávolíthatni vélvén a' francziákat Constantine alul.

Bonabul újabb hírek érkeztek a' ministerséghez, mellyek szerint nem csak egy ezredben, hanem a' sereg nagyobb részében kiütött a' cholera; a' bey pedig olly roppant haderővel bír, hogy a' most Afrikában létező gyöngült beteg francia katonasággal teljességgel nem indulhatni sikerreménnyel ellene. Ezenkél az arabok a' Constantine felé vezető utakat majd egészen járhatlanokká tévék, elannyira, hogy a' vállalatot ez évben már teljességgel létesíthetlenné tekinthetni.

A' parisi csarnokon hire terjedt, hogy Nemours hg nem sokára visszatérend Afrikából, 's az egész vállalat jövő tavaszra fog maradni. —

Bonai legújabb hír szerint a' hadsereg oct. 1jén Nemours hg 's Trezel tábornok vezérlete alatt megindult Constantine felé; Sán pedig egy új soredred fog a' szállítvány segítségére érkezni. Az idő igen kedvező. —

A' király családostul sept. 30án Compiègneből ismét st. Cloudba érkezék. — Marseilleből érkezett legújabb telegrafi sürgöny Toulonban naponkint 27 cholera halálozást jelent. — Lamennais Burgundból, hol bizonyos fontos munkán dolgozóék, ismét Parisba fog visszatérni 's a' le Monde lap szerkesztésiben folyvást munkás részt venni. —

N É M E T O R S Z Á G.

Maina mellékéről írják sept. 12rül, hogy a' német szövetség törvényt akar hozni a' literáriai-sajátság iránt, mit valóban óhajtani kell. Déli Németországban gyalázatosan kereskednek az utánnomással; 's remélhető: a' német szövetség nem hagyja elhangzani pusztán a' szavakat, mellyek azon saajátsági jog kijátszatása ellen emelkednek.

A' szász király oct. 3kán Lipschébe menvén, miután az ot-tani új épületeket megvizsgálta, néhány főember kíséretében, vasúton Althenbe kocsizott, mi 11 perc alatt történt meg. Althenben reggelizett 's ivott a' vasútiak örömeire Harkort vasút-igazgató egészségéért 's este felé Pillnitzbe visszatért.

Oct. 6kán délután tevé első próbáját a' württemberg-bajor dunai gőzhajóársaság által Regensburgban épített gőzhajó, melly a' Regensburgtól Frenghofenig menő, öt órányi utat, vízmentében 1 óra 13 perc, vízzellen 3 óra alatt végzé. Hajó, 's erőműve, mind igen derék; 's ha meggondoljuk, hogy az erőművek nem fejtetik ki első próbakor mind azt, mit később tenni képesek, ezen igen jól sikerült próba után, a' bajor Duna rendes, gyors, még vízzellenes hajózatásán is nem kétkedhetünk többé.

O R O S Z O R S Z Á G.

Sz. Pétervárból sept. 27kéről írják, hogy a' czárné sept. 5kén Wosnesenszkbe érkezett. A' czár 150 tábornok kíséretében várta a' czárnét a' város előtt, melly este pompásan kivilágosított. — Odessába sept. 17 — 18kán éjjel, a' czár a' koronaörökös nagyhggal, a' czárné pedig Ilona nagyghnóvel meg érkeztek. Ő cs. k. fensége János ausztriai főhg Adalbert és August porosz kir. hgek, a' szászveimari Bernhard Vilmos fiával, 's a' leuchtenbergi hg, kik a' wosnesenszki táborozásan jelenvoltak, számos kísérettel hasonlólag Odessába mentek. — A' haladás, mit néhány év alatt a' gyárok tettek e' városban, annyival szembeütőbb, mert még 1803ban Sz. Pétervárból viteltet, az odessai kormányzó zsemlyesütőt, kovácsot, és asztalost. — Az orosz literaturán ez évben nagy csorba esett a' Marlinskij név alatt ismértetes hírlapszerkesztő (tulajdonképen Bestuschell) halála által, ki az orosz prózában olly kitűnő, valamint Pusckin a' költészetben.

GABONAAR: October 17dikén: Tiszta buza 80 — 70 — 63. 1/3 Kétszeres 53 2/3 — 50 — 46 2/3 Rozs 40 — 38 2/3 — 36 2/3 — Arpa 30 2/3 — 29 1/3 — 26 2/3. Zab 20 — 19 1/3. 17 1/3. Kukuricza 32 — 31 1/3 30

PÉNZKELET: Bécs, oct. 14kén. 5 pCtes stat. kőt. 105 1/2; 4 pCtes: 100 5/8 3 pCtes 78 7/8; Bécs: 2 1/2 pCtes bankköt. 66 5/8.

DUNAVIZALLAS: October 15én 6' 0" 0" 16kán 6' 0" 6" 17kén 5' 2" 6" 18kán 5' 7" 0"